

μον καταρτίσας, τὰς Πολιτικὰς Ἀρχαιοφιλίας καὶ τὴν Ἐπιγραφικὴν, συντεταγμένα ἤδη ὄντα, ἀφ' οὗ χρόνου ἤμην ἐν Ἀθήναις.

Καὶ διάφορα δὲ συνέττατον, ὅσας εἶχον ἄνεσιν, ἄσματα, ἰδίως ἐπὶ ρυθμοῖς γνωστῶν εὐρωπαϊκῶν μουσικῶν συνθέσεων, καὶ ἐπὶ τῇ προθέσει τοῦ ν' ἀπαλλάξω τοὺς ἄδοντας καὶ τὰς ἄδούσας τῶν ἡμετέρων τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ προσφεύγωσι πάντοτε εἰς ξένας γλώσσας, ἢ τοῦλάχιστον τοῦ νὰ τοῖς ἀφαιρέσω τὴν πρόφασιν, ὅτι δὲν ποιοῦνται χρῆσιν τῆς Ἑλληνικῆς, διότι δὲν ὑπάρχουσιν εἰς αὐτὴν ἄσματα τετονισμένα. Παίζων δ' ἐνίοτε, ἐστιχούργουν καὶ τινὰ ἐλάχιστα εἰς τὴν γαλλικὴν ἢ τὴν γερμανικὴν.

Σύλλογος

Ἐτρεφον δὲ μέγα ἐνδιαφέρον καὶ πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον, ὡς διαχέοντα ποικίλας γνώσεις εἰς τοὺς πολυαριθμοτάτους εἰς τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ φοιτῶντας ὁμογενεῖς, πρὸ πάντων ὅμως, ὡς διατηροῦντα παρ' αὐτοῖς τὴν ζέσιν πρὸς πνευματικὴν ἀνάπτυξιν. Διὰ τοῦτο, αἰτηθεὶς ὑπὸ τῆς διευθύνσεως αὐτοῦ, προθύμως ἔστερξα, οὐ μόνον νὰ καταταχθῶ μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτοῦ, καὶ οὐδέποτε ἔλειπον ἀπὸ τῶν δημοσίων συνεδριάσεων, ἀλλὰ καὶ ν' ἀγορεύσω ὁ ἴδιος.

Ἐκ τῶν μελῶν δὲ τοῦ Συλλόγου ἦσαν πολλὰ ἀξιολόγους πραγματείας ἀναγινώσκοντα, ὡς ὁ ἱατρὸς Μαυρογένης, ὁ ἱατρὸς Ζωγράφος, ὁ Καλλιάρχης, ὁ Βασιλάδης, ὁ Ἀλέξανδρος Καραθεοδωρῆς. Περὶ τὴν ποίησιν δ' ἠσχολεῖτο μόνος ὁ Τανταλίδης, μικρὰ μὲν, ἀλλὰ πάντοτε χάριτος πλήρη ποιημάτια γράφων, καὶ τούτων τὰ πλεῖστα ἀναφερόμενα εἰς τὴν φιλτάτην αὐτῷ οἰκογένειαν Βαλτατζῆ. Ἡμέραν δέ τινα, τῇ 27 Ἰουλίου, ἐπισκεφθεὶς εἰς τὸ χωρίον Βεβέκιον τὴν χήραν Ἰακωβίδου, ἀδελφὴν τοῦ Λογοθέτου Ἀριστάρχου, γραίαν παραδόξως ἐνθουσιώδη, ἠναγκάσθην ν' ἀκούσω αὐτῆς μετὰ ζέσεως ἀναγινωσκούσης «τὰ καθ' Ἡρὼ καὶ Λέανδρον», ποίημα, ὃ ἐκαυχᾶτο ὅτι εἶχε ποτε γράψῃ δι' αὐτὴν ὃ καὶ ἐκεῖνος τότε νέος διδάσκαλος Μεθόδιος. Ἀλλ' ἂν τὸ ἔκτοτε μαρανθὲν κάλλος τῆς εἶχεν ἐμπνεύσῃ αὐτόν,

καὶ ὅπως δῆποτε καὶ ἂν ἔκρινε περὶ τῆς ποιήσεως αὐτοῦ ἡ εὐγνωμοσύνη της, εἰς τοὺς ἀμερολήπτους ἀναγνώστας καὶ τοὺς ὑπομονητικωτέρους ἀκροατὰς ἦν προφανὲς ὅτι αἱ Μοῦσαι οὐδέποτε τὸν ἐνέπνευσαν.

Παρὰ δὲ τοῖς Ὀθωμανοῖς περὶ φιλολογίας οὐδεὶς ὑπῆρχε λόγος, πλὴν τοῦ νομισματολόγου Σουζὶ πασᾶ, περὶ οὗ προανέφερα, καὶ τοῦ Βεφὶκ πασᾶ, ὅστις τοῦ Μολιέρου τινὰς κωμωδίας καὶ ἄλλα τινα ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ μετέφρασεν, ἀγνοῶ ἂν καλῶς ἢ κακῶς, ἀλλ' ἠξεύρω ὅτι τὰς μεταφράσεις αὐτοῦ οὐδεὶς ἀνεγίνωσκε.

Μεταξὺ δὲ τῶν τὴν Κωνσταντινούπολιν οἰκούντων Εὐρωπαίων ἐγνώρισα τὸν κ. Dethier, διευθυντὴν γερμανικοῦ σχολείου, διατελοῦντος ὑπὸ τὴν Αὐστριακὴν Πρεσβείαν, καὶ ἀρχαιολογικὰς γράφοντα παραδοξολογίας.

Εἰς Θεραπεῖα, σύνηθες πέρας τῶν περιπάτων μου καὶ διὰ τὴν καλλονὴν τῆς θέσεως, καὶ διὰ τὰς ἀναμνήσεις τῆς παιδικῆς ἡλικίας, καθ' ἣν ἐνταῦθα κατόκουν, εἶδον, ἐπὶ τοῦ ἑξωτερικοῦ τοίχου τῆς Μητροπόλεως ἐντετειχισμένον, μικρὸν ἀνάγλυφον λευκοφαίου χονδροκόκκου λίθου, παριστῶν, ὡς ἀπαντᾶται συνήθως καὶ ἐν Ἀθήναις, τὸν Ἀσκληπιόν, καθήμενον πρὸ τραπέζης, παρ' ἣ παῖς τείνει στέφανον εἰς τὴν Ὑγιείαν, ἐπίσης καθημένην καὶ εἰς τοὺς κόλπους της κρατοῦσαν παιδίον· ὥστε προφανὲς ἐστὶν ὅτι τὸ ἀνάγλυφον ἦν εὐχαριστήριον ἀνάθημα διὰ τὴν ἴασιν παιδίου, καὶ ὅτι ἡ Μητρόπολις ᾠκοδομήθη εἰς τὴν θέσιν ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐπωνυμία τῶν **Θεραπειῶν**.

Ἐκκλησιασθεῖς δὲ Κυριακὴν τινα εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀλβανοχωρίου (Ἀρναούτκιοι), εἶδον ἐν αὐτῷ, ἔμπρὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ ὀλίγον πρὸς δεξιὰ, ἐν τῶν μαρμάρων τοῦ ἐδάφους φέρον πολύστιχον ἐπιτάφιον ἐπιγραφὴν, ἰσχυρῶς βεβλαμμένην καὶ δυσανάγνωστον, καὶ ἀνεκάλυψα, ὅπερ ἔπειτα καὶ ὑπὸ τῶν Ἐπιτρόπων μοι ἐκυρώθη, ὅτι ἦν ἐκεῖ ὁ τάφος τοῦ πρὸς μητρὸς πάππου μου Σταθάκη Λαπίθη ἐκ Θεσσαλίας, ὃν, πολὺ πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, βασανίσαντες, εἶχον ἀποκεφαλίσῃ οἱ Τοῦρκοι, μόνον διότι ἦτο πλούσιος, καὶ ἵνα ἀρπάσωσι τὴν περιουσίαν του. Εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται ἐν χωρίον τοῦ ἐμοῦ δράματος, τῆς Παρα-

μονῆς (Πρ. Β', Σκην. Γ', σελ. 64). Παρὰ τῷ τάφῳ δὲ τούτῳ ὑπάρχει καὶ ἕτερον ἐνεπίγραφον μάρμαρον τάφου ἑνὸς τῶν Μουρουζῶν.

Παρὰ τῷ ἱατρῷ Κωνσταντίνῳ Καραθεοδωρῇ, εἰς μουσικὴν συναναστροφὴν, ἐσπέραν τινὰ ἠκούσαμεν παίζουσαν θαυμασίως συγγενῇ τινι τοῦ Meyerbeer. Μετ' αὐτῆς δ' ἔπαιξαν, λίαν ἐκτιμηθεῖσαι, καὶ αἱ δύο θυγατέρες τοῦ οἰκοδεσπότη, ἡ Κ^α Καλλιὰ καὶ ἡ Κ^α Abbot. Ταύτης ὁ σύζυγος, νέος ὑπολήψεως καὶ ἀγάπης ἄξιος, ἀρίστης δ' ἀγωγῆς λαχὼν, ἔνεκα ἐπιτοπίων συμφερόντων ἐπεθύμει, καὶ οἱ συγγενεῖς του μὲ παρεκάλεσαν, ἵνα μεσιτεύσω νὰ διορισθῇ, Πρόξενος τῆς Ἀμερικῆς εἰς Θεσσαλονίκην, τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του. Καὶ ὁ μὲν Ἀμερικανὸς συνάδελφός μου κ. Morris, εἰς ὃν κατέφυγον, μοὶ ἀπήντησεν ὅτι μετὰ λύπης δὲν ἐδύνατο νὰ μ' εὐχαριστήσῃ, καθόσον εἶχεν ἤδη ἄλλον προτείνῃ, ἀλλ' εὐτυχέστερος ὑπῆρξεν, ὥς πρὸς τὸ Προξενεῖον τῆς Πρωσσίας, ἢ μᾶλλον δυστυχέστερος· διότι, ὥς γνωστόν, μετὰ τινα ἔτη, ἐν ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων του ἔπεσε θῦμα τοῦ θηριώδους φανατισμοῦ τοῦ τουρκικοῦ ὄχλου.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἦλθε πρὸς με καὶ ἔμεινε, προσκληθεὶς εἰς τὸ πρόγευμά μου, ὁ ἐν Ἀμερικῇ γνώριμός μου κ. Κινδυνέκος, ὅστις δὲν εἶχε κατορθώσῃ νὰ λάβῃ, δι' Ἀμερικανικῆς ἐπεμβάσεως, ἃ παρὰ τοῦ Ἀντιβασιλέως ἀπῆται 17 ἑκατομ. ταλλήρων.

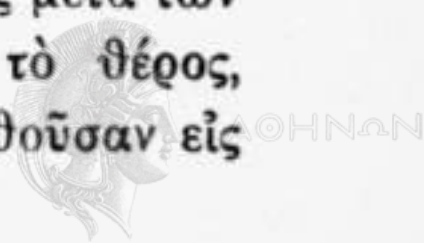
Μεταξὺ δὲ τῶν ἐπισκεπτομένων με ἦν καὶ ὁ κ. Baude, ὁ ἐν Ἀθήναις τότε διατελὼν Πρέσβυς τῆς Γαλλίας, ἐν ἀδείᾳ δ' ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Οὗτος δ' ἐπέμενεν ὅτι ὀρθὸν δὲν ἦν, οὐδὲ σύμφωνον πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος, ν' ἀντιπροσωπεύηται αὕτη ἐν Παρισίοις ὑπὸ Γραμματέως μόνον Ἐπιτετραμμένου, καὶ ὅτι ἔπρεπεν ἐγὼ νὰ ἐκλέξω, ἢ νὰ ἐπιστρέψω εἰς Παρισίους, ἄλλου διοριζομένου ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἢ, ἂν προτιμῶ τὴν ἐνταῦθα θέσιν, ὑπ' ἄλλου ν' ἀντικαταστῶ ἐν Γαλλίᾳ. Τῷ ἀπήντησα δ' ὅτι, τὸ κατ' ἐμέ, οὐδεμίαν προτείνω προτίμησιν, καὶ θὰ ὑπηρέτουν, ὅπου ἂν ἡ Κυβέρνησίς μου μ' ἐθεώρει χρησιμώτερον· ἂν δ' ἀπεφάσιζε νὰ μὲ ἀφήσῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅτι ἴσως σκόπιμον θὰ ἦν νὰ πέμψῃ αὐθις εἰς Παρισίους τὸν καὶ ἄλλοτε ἐκεῖ πρεσβεύσαντα κ. Θ. Δηλιγιάννην. Ἀλλά, πρὸς ἐκπλη-

ξίν μου, ἤκουσα τὸν κ. Baude εἰπόντα μοι ὅτι δὲν θεωρεῖ τὸν κ. Δηλιγιάννην κατ' οὐδένα λόγον κατάλληλον διὰ τὴν θέσιν ταύτην.

Κατὰ τὴν 22 Ἰουνίου ἐτελέσθησαν πανηγυρικῶς οἱ γάμοι τοῦ Ἀλεξ. Καραθεοδωρῆ μετὰ τῆς διαπρεπούσης ἐπὶ κάλλει καὶ χάριτι Κασσάνδρας, τῆς πρώτης θυγατρὸς τοῦ κ. Μουσούρου, πρῶην Ἡγεμόνος τῆς Σάμου, ἀδελφοῦ δὲ τοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ Πρέσβεως τῆς Τουρκίας. Ἦσαν δὲ προσκεκλημένοι οἱ πλεῖστοι τῶν ἐπισήμων Ἑλλήνων, πολλοὶ ξένοι καὶ Ὀθωμανοίτινες μεγιστᾶνες, ἀλλ' ἐγὼ δὲν προσεκλήθην, καίτοι ὢν ὁ ἐγγύτερος τῆς οἰκίας φίλος καὶ σχεδὸν τι πλέον ἢ συγγενής. Τοιαῦται ἦσαν αἱ ὑποπτοι διαθέσεις τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως, ὥστε δὲν ἐτόλμα νὰ προσκαλέσῃ τὸν Πρέσβυν τῆς Ἑλλάδος ὁ κ. Καραθεοδωρῆς, χωρὶς νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν πολιτικὴν θέσιν του καὶ ὁ παρ' αὐτῆς περιέμενε μέλλον του. Τοῦτο ὅμως δὲν μ' ἐμπόδισε νὰ ἐξακολουθῶ μετὰ τὸν γάμον σχεδὸν ἀδελφικὰς σχέσεις καὶ μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῆς συζύγου του. Αἱ δὲ σχέσεις αὗται καὶ ἀπέβησαν μέχρι τέλους τῷ ὄντι συγγενικαί, ὅπερ ὅμως δὲν προέβλεπον τότε ἀκόμη. Ἀλλὰ κατ' ἐπιστολήν, ἣν μετὰ τινὰς ἡμέρας ἔλαβον παρὰ τοῦ ἐν Βερολίνῳ στρατιωτικῶς ὑπηρετοῦντος υἱοῦ μου Ἀριστείδου, ἐπεσκέφθη αὐτὸν ἐκεῖ, καθ' ὃν χρόνον ἐτελεῖτο ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει γάμος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἡ ἀδελφὴ τούτου Κ^α Σμαράγδα Βαλτατζῆ μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Λουκίας, καὶ ὁ υἱός μου, γνωρίζων, ὡς σχέσεις διετήρουν μετὰ τῆς οἰκογενείας, ἐγένετο μετὰ χαρᾶς τῶν χαριεστάτων Κυριῶν ὁ ξεναγὸς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Πρωσσίας, καὶ τοῦτο ἦν προοίμιον αἴσιον τῶν εὐτυχῶν τοῦ ἐπομένου βραχέος του βίου ἡμερῶν.

Κατὰ τὰς 22 Ὀκτωβρίου ἡ Κ^α Ζωὴ Βαλτατζῆ μετὰ τῆς οἰκογενείας της ἀπῆλθε νὰ διαχειμάσῃ εἰς Ἀθήνας, ὥστε μοὶ ἔλειψεν ἡ οἰκογένεια, παρ' ἣ εὗρισκον περιποιήσεις καὶ αἰσθήματα φιλικώτερα, παρ' ἂν προήρχοντο ἐκ προσεχεστάτων συγγενῶν. Τῇ δὲ 1 Νοεμβρίου, καταλιπὼν καὶ ἐγὼ τὴν θερεινὴν μου διαμονήν, μετόκησα εἰς τὸ ἐν Σταυροδρομείῳ ξενοδοχεῖον τοῦ Βυζαντίου.

Ἐνταῦθα δὲ πολλὰς καὶ συνεχεῖς εἶχον συνεντεύξεις μετὰ τῶν συναδέλφων μου, μὴ πλέον διεσπαρμένων, ὥς κατὰ τὸ θέρος, καὶ παρὰ τῷ Κ^φ Πρόκες ἀπῆντων τὴν πρὸ ὀλίγου ἐλθοῦσαν εἰς

ἐπίσκεψίν του χαριεστάτην θυγατέρα του Καν Meyer. Μετ' αὐτῆς, οὔσης λίαν λογίας, πολλὰ περὶ Γερμανικῆς φιλολογίας διελεγόμεν· μοὶ ἐσύστησε δὲ καὶ μοὶ ἔδωκεν εἰς ἀνάγνωσιν τὰ τέως ἄγνωστά μοι ἀξιόλογα ποιήματα τοῦ Βαναροῦ κόμητος Schaek, ὃν μεταγενεστέρως ἔλαβον ἀφορμὴν καὶ ὑπὸ ἄλλας ἀπόψεις νὰ ἐκτιμήσω.

Ἦλθε δὲ εἰς τὴν νέαν μου κατοικίαν εἰς ἐπίσκεψίν μου καὶ ὁ κ. Wilks, τὸν διδάσκαλον τῆς Γερμανικῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπαγγελλόμενος τότε, πλήρης δ' εὐγνωμοσύνης, διότι ἀνεμνησκετο ἔτι ὅτι, ὡς προενέφερα, εἶχον ἐνεργήσῃ τῷ 1833 νὰ τῷ ἀπονεμηθῇ τὸ Ἑλληνικὸν παράσημον.

Τὴν τελευταίαν δ' ἐσπέραν τοῦ ἔτους διέτριψα παρὰ τῇ ἐκ Γερμανίας ἐπανελθούσῃ Κ^α Σμαράγδᾳ Βαλτατζῇ. Ἡ μικρά, τότε παιδίον ἔτι, θυγάτηρ τῆς Ἑλένης μᾶς διηγεῖτο ὅτι, ὡς ἐν Γερμανίᾳ ἤκουσεν, ὅστις τὴν νύκτα ἐκείνην ἐνέκλειε τὸ πέδιλόν του εἰς τὴν ἐστίαν τοῦ κοιτῶνός του, τὸ πρωῒ εὗρισκεν ἐν αὐτῷ τι δῶρον, ὃ τῷ ἔφερεν ὁ Ἅγιος Βασίλειος. Τὴν ἐπαύριον λοιπόν, ἐπανῆλθον εἰς τῆς Κ^ας Βαλτατζῇ, εἰς τὰς χεῖρας ἔχων δέμα ἐσφραγισμένον, εὗρεθέν, ὡς εἶπον, ἐντὸς τοῦ πεδίλου μου, ὃ εἶχον ἐγκλείσῃ εἰς τὴν ἐστίαν, καὶ ἐπρότεινα ν' ἀνοίξωμεν αὐτὸ παρουσίᾳ πάσης τῆς οἰκογενείας. Ἀλλά, σχισθέντος τοῦ περικαλύμματος, εὗρέθη ἄλλο ὑπ' αὐτό, ἐφ' οὗ ἐπιγραφὴ φέρουσα: Wer es gefunden, soll's nicht haben, Wer soll's? Das sagen die Buchstaben. Καὶ ὑπ' αὐτὴν ἦσαν δύο μεγάλα γράμματα H. B. Σκέψεως δὲ γενομένης ἐκρίθη ὅτι ταῦτα ἄλλο ὄνομα δὲν ἐδύναντο νὰ αἰνίττωνται ἢ Héléne Baltatzi, καὶ οὕτω, σχισθέντος τοῦ περικαλύμματος, εὗρέθη ὑπ' αὐτὸ ὠραῖόν τι δῶρον, ὃ ἐδόθη εἰς τὴν ἐκτὸς ἑαυτῆς ἐκ χαρᾶς γενομένην μικρὰν Ἑλένην.

1870

Τὸ νέον ἔτος ἤρξατο ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς οἰωνοὺς ὑφ' οὓς ἔληξε τὸ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἡ πρώτη αὐτοῦ ἡμέρα κατεδαπανήθη εἰς ἀντεπισκέψεις μετὰ τῶν Ῥώσσων καὶ τῶν ὁμογενῶν.

